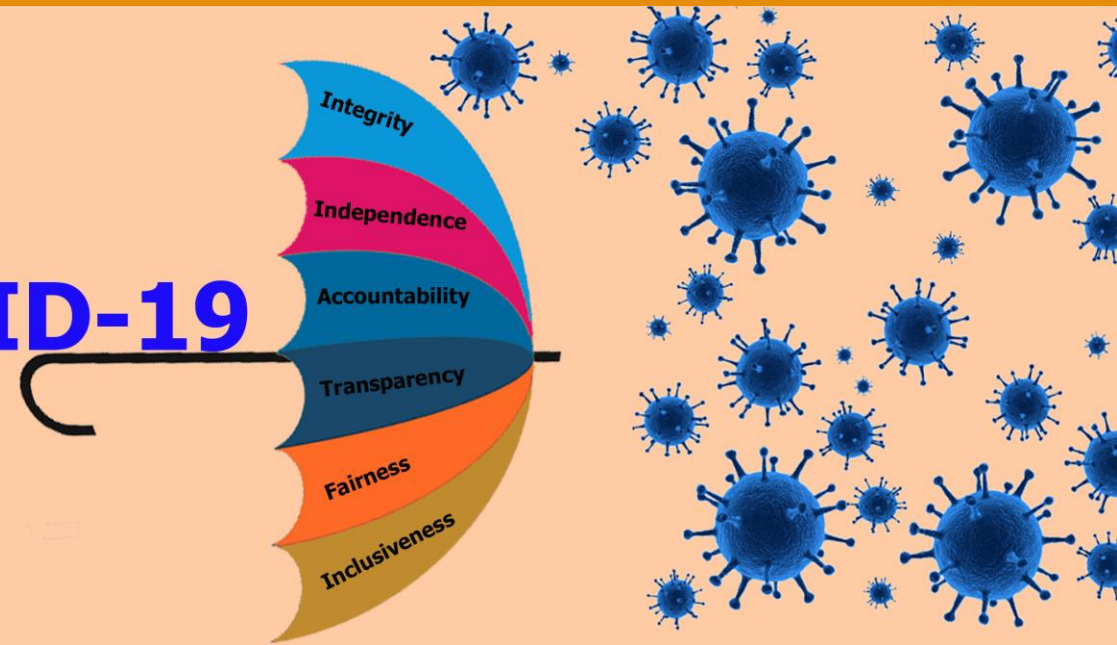

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၄၃)

“အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆက်နွှယ်ပတ်သက်မှု”

ACC Against COVID 19

Prof. Dr.Aung Tun Thet
3/8/2020

အဂတိလိုက်စားမှု နှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆက်နွှယ်ပတ်သက်မှု

Prof.Dr.Aung Tun Thet
ACC/July/2020

“

အဂတိလိုက်စားမှုများရှိသည့်အခါတွင်
လူ့အခွင့်အရေးများ ကွယ်ပျောက်သွား
ကြသည်

Olajobi Makinwa,
UN Global Compact Africa Chief

သမိုင်းကြောင်း

- ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်သည် ပေါ်ထွန်းလာခြင်း၊
- စစ်အေးခေတ် အပြီးတွင် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နယ်ပယ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊

၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ

- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းက အဂတိလိုက်စားမှုအား ထိန်းချုပ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလာကြခြင်း
- စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်နေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ ခိုးမှုနှင့် အခွန်ရှောင်ရှားမှု

- ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၁.၂၆ ထရီလီယန်ခန့် ဆုံးရှုံးနေခြင်း၊
- ယင်းပမာဏသည် တစ်နေ့လျှင် ၁.၂၅ ဒေါ်လာ ခန့်သာရရှိနေသော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို (၆)နှစ် ထောက်ပံ့တင်ပေးနိုင်သော ပမာဏ ဖြစ်သည်။

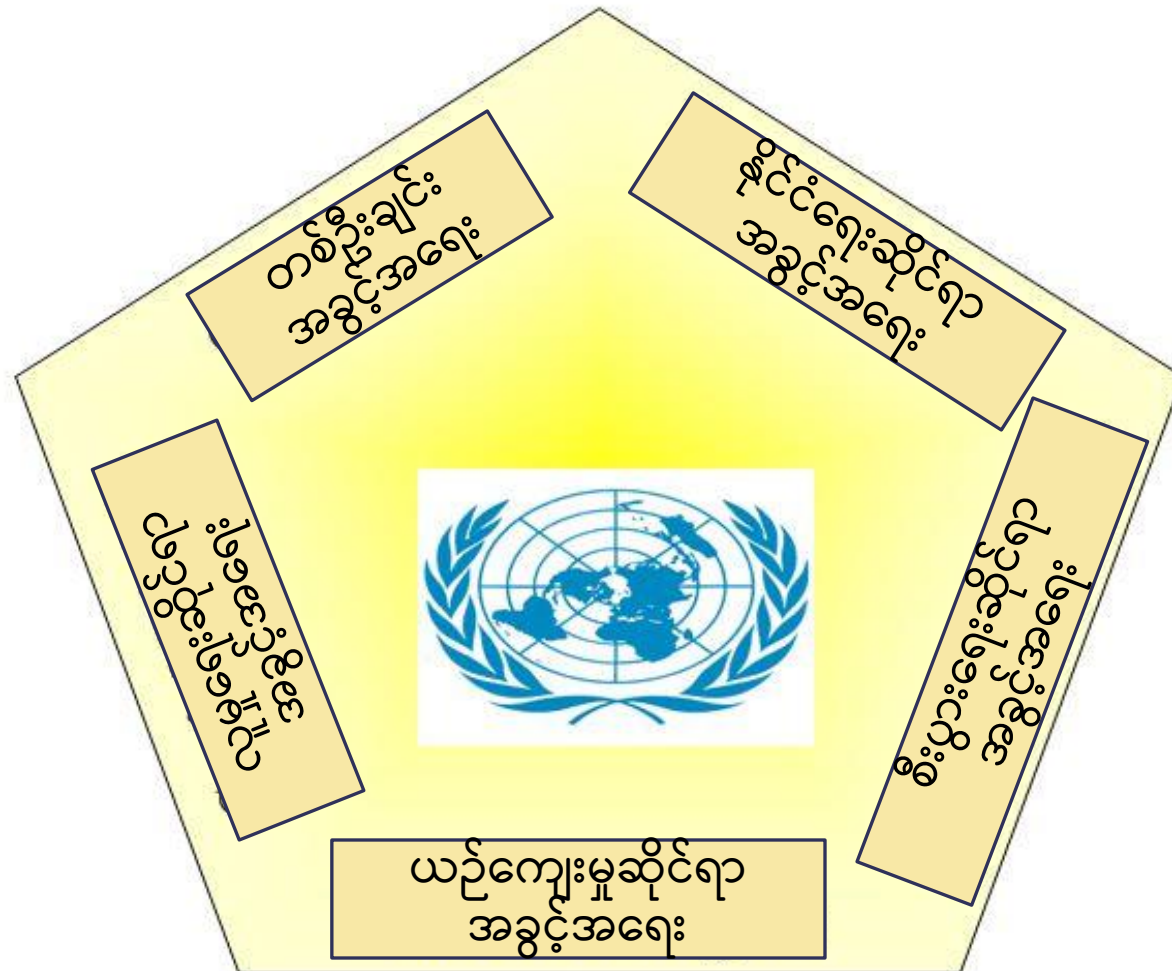
အဂတိလိုက်စားမှု

- လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်နှင့် ခံစားပိုင်ခွင့်များအပေါ် ထိခိုက်နစ်နာမှု/ သက်ရောက်မှုရှိစေခြင်း၊
- လူ့အခွင့်အရေးနှင့်သက်ဆိုင်မှုရှိသည့် ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို နိုင်ငံသား အားလုံးတန်းတူရည်တူ ရယူသုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု

- လူ့အခွင့်အရေးများအား ချို့ဖောက်ခြင်းကို ဦးတည်ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊
- လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံခံစားခွင့်များကို ရရှိခံစားနိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု ဆိုင်ရာ အတားအဆီး ဖြစ်စေခြင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးပုံစံ(၅)မျိုး

အဂတိလိုက်စားမှု

- အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား ကျဆုံးသွားစေခြင်း၊
- လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မူဘောင်အား ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်စေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု

- လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၏ လူ့အခွင့်အရေးများအား နှောင့်နှေးစေခြင်း၊
- ထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများ၊ ဖယ်ကျဉ်ခံထားရသော အုပ်စုများနှင့် ခွဲခြားခြင်းခံနေရသော အုပ်စုများသည် ပထမဦးဆုံးနှင့် အများဆုံးခံစားရခြင်း၊
- လက်ရှိလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခြင်းများကို ပိုမိုဆိုးရွားလာစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု - လူ့အခွင့်အရေး ဆက်စပ်မှု

- စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများ (သို့မဟုတ်) ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကဲ့သို့ ပြစ်မှုနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သူ တစ်ဦးချင်းအပေါ် သာမက ထိခိုက်မှုများဖြစ်စေခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုသည် ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ပုလိပ်ရောဂါကဲ့သို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းများအား ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု - လူ့အခွင့်အရေး ဆက်စပ်မှု

- ဒီမိုကရေစီနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအား အားပျော့ချိနဲ့ဖြစ်စေခြင်း၊
- ဈေးကွက်များအားပျက်ပြားစေခြင်း၊
- ဘဝအရည်အသွေးများကို ကျဆင်းစေခြင်း၊
- လူသားတို့၏ သာယာဝပြောရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသော အုပ်စုဖွဲ့ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် အခြားသော ခြိမ်းခြောက်မှုများအား ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု - လူ့အခွင့်အရေး ဆက်စပ်မှု

- လူ့အခွင့်အရေးများအားထိရောက်သောမြှင့်တင်မှုနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့အား ကြီးမားစွာ အတားအဆီး ဖြစ်စေခြင်း၊
- လူ့အခွင့်အရေးရရှိရန် လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများအား ထောက်ပံ့ပေးရန် အတွက် အရင်းအမြစ်များအား စုစည်းနိုင်သည့် နိုင်ငံ၏ စွမ်းဆောင်ရည်အား ကျဆင်းစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု - လူ့အခွင့်အရေး ဆက်စပ်မှု

- အများပြည်သူအကျိုးသတင်းပေးထုတ်ဖော်သူများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အထူးယန္တရားလုပ်ငန်းစဉ်များကို ထူထောင်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊
- လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အာမခံချက်ရှိပြီးအရင်းအမြစ်များပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊

ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍ

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် လူ့အခွင့်အရေးအပေါ် ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်နိုင်သည့် စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှ အဓိကကျ သောသူများ၏ ပြစ်မှုများ
- အများပြည်သူဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် မလျော်မကန် လွှမ်းမိုးမှုရှိသည့် ပူးပေါင်း ကြံစည်မှုများ၊

UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT (UNGC)

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား လိုလားစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အလေ့အထများကိုမြှင့်တင်ခြင်း၊

WE SUPPORT

THE UN GLOBAL COMPACT

The 10 Principles

<u>Human Rights</u>	<p>Principle 1: Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights; and</p> <p>Principle 2: make sure that they are not complicit in human rights abuses.</p>
<u>Labour Standards</u>	<p>Principle 3: Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;</p> <p>Principle 4: the elimination of all forms of forced and compulsory labour;</p> <p>Principle 5: the effective abolition of child labour; and</p> <p>Principle 6: the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.</p>
<u>Environment</u>	<p>Principle 7: Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges;</p> <p>Principle 8: undertake initiatives to promote greater environmental responsibility; and</p> <p>Principle 9: encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.</p>
<u>Anti-Corruption</u>	<p>Principle 10: Businesses should work against all forms of corruption, including extortion and bribery.</p>

စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏ စည်းမျဉ်းများ

- နိုင်ငံတကာ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများမှ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များကို လေးစားလိုက်နာခြင်း၊
- အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် အခြေခံမူများ ချမှတ်သဘောတူလိုက်နာစေခြင်း၊
- စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် စံနှုန်းများကို ရေးဆွဲရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများ၊

စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏ အခြေခံမူများ

- နိုင်ငံများသည် အန္တရာယ်ရှိသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှုများ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကို အကာအကွယ်ပေးရန် တာဝန်ရှိခြင်း၊
- စီးပွားရေးနှင့်ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများအတွက် ထိရောက်စွာ ကုစားရေးအစီအမံများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်တိုင်များ(SDGs)အတွက် ၂၀၃၀ အစီအစဉ်

- ရှင်းလင်းတိကျသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ
ဖော်ပြမထားသော်လည်း လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- မညီမျှမှုများကို တိုက်ဖျက်ရေး၊ လူတစ်ဦးခြင်းစိတ်လုံခြုံရေး၊ တရားမျှတမှုရရှိရေး၊
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုမှ တဆင့် နိုင်ငံ၏ လူမှုရေး၊
စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိမ်းသိန်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို
ဆောင်ရွက်ရေး၊

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်တိုင်များ(SDGs)အတွက် ၂၀၃၀ အစီအစဉ်

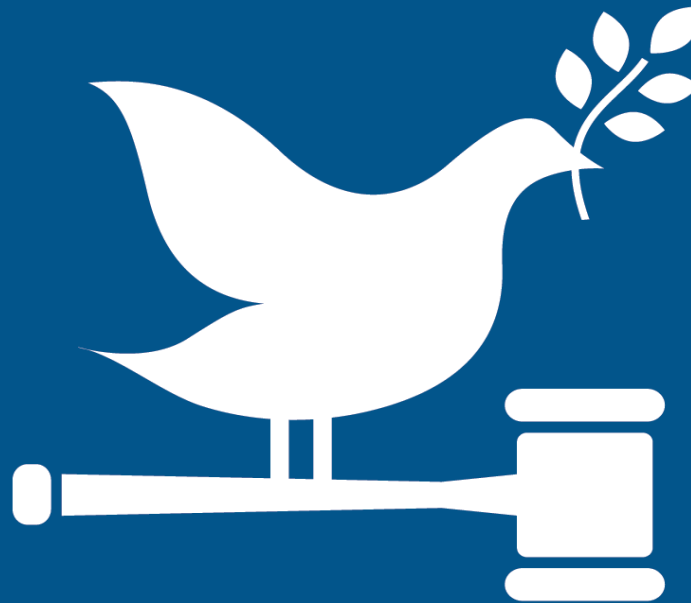
- SDGs ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းလင်းအောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊ ကျား/မတန်းတူညီမျှရေး၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိရေး၊ ပညာရေး၊ သင့်တော်သော လူနေမှုအဆင့်အတန်းရရှိရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ခံယူခွင့် အခွင့်အရေးများရရှိရေး အပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေး များကို လက်တွေ့လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးသဘောတူစာချုပ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်းနှင့် အညီ လက်တွေ့ကျင့်သုံးလိုက်နာရေး

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

16

ငြိမ်းချမ်းရေး၊
တရားမျှတရေးနှင့်
ခိုင်မာအားကောင်းသော
အင်စတီကျုရှင်းများ

“
လူ့အခွင့်အရေးကို
ငြင်းပယ်ခြင်း သည်
လူသားများ၏
ဖြစ်တည်မှု ကို
စိန်ခေါ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။”

NELSON MANDELA
1918 - 2013

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆက်နွှယ်ပတ်သက်မှု

Prof.Dr.Aung Tun Thet
ACC/July/2020